

PRODUKTION AF VÆKSTDYR - HVAD GØR DE BEDSTE?

Kent Lisby Jakobsen, Smedshauge
Nikolaj Kleis Nielsen, Innovation

Foredrag nr. 15, Herning
25. oktober 2016

AGENDA

- Baggrund
- Økonomiske betragtninger
- 10 udvalgte landmænd – cases til inspiration
- Kent Lisby Jakobsen
  - Hvad gør Kent?
- Konklusioner

BAGGRUND

Kan indtjeningen i slagtesvineproduktionen forbedres?

Sætte spot på potentielle drivere for at opnå gode økonomiske resultater. ”At drage læring fra de bedste”

STØRRELSESØKONOMI

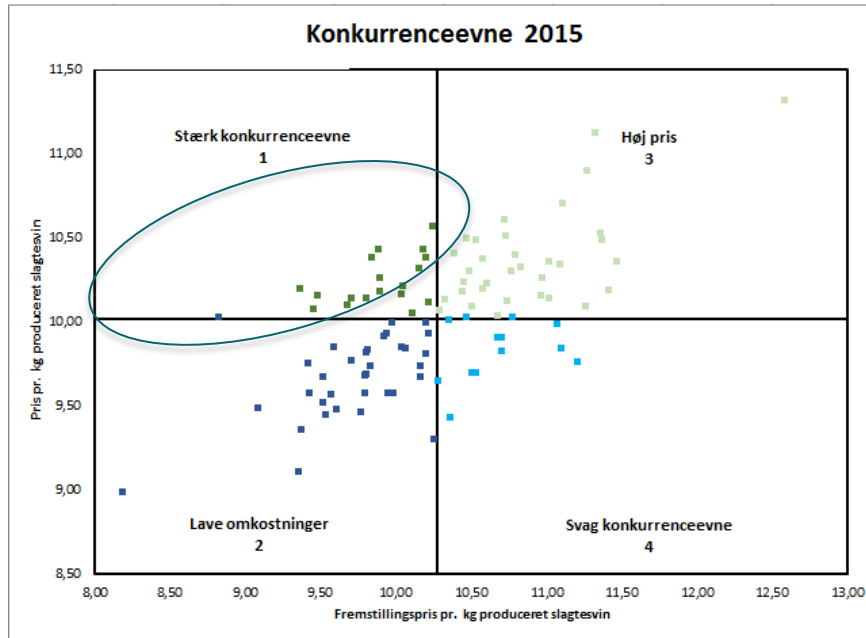
Undersøgelse af bedrifter med mere end 10.000 producerede slagtesvin årligt.

Gennemsnit 2015	2.000-7.000	7.000-10.000	Over 10.000
Fremstillingspris pr. kg	10,61	10,28	10,21
Fortjeneste pr. kg	÷0,69	÷0,22	÷0,18

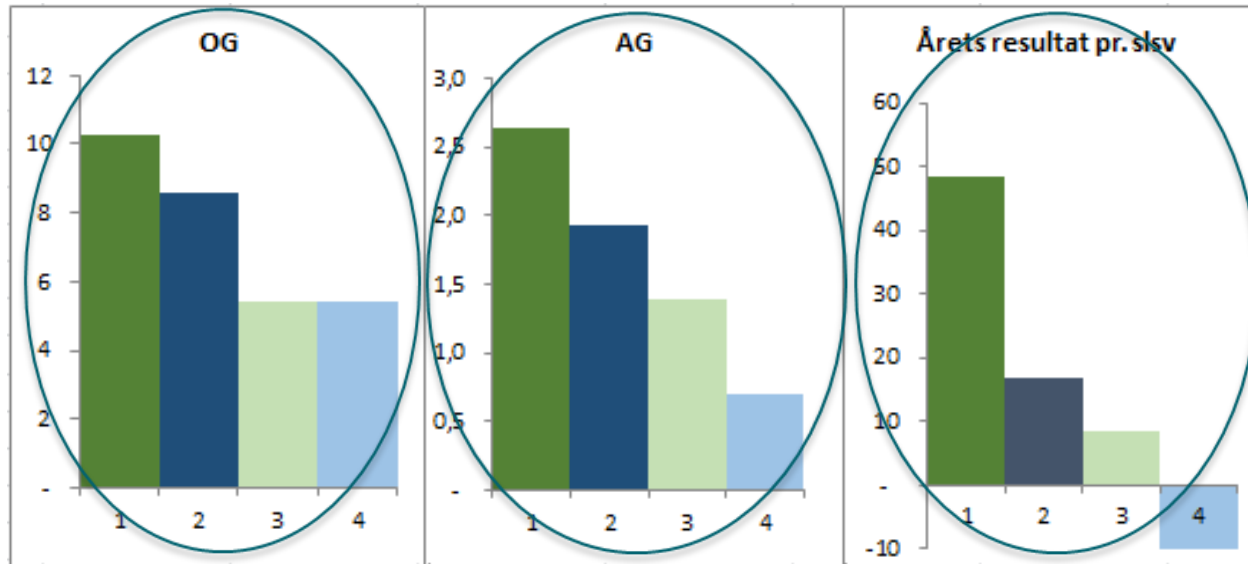
Data fra Business Check 2015

HVORDAN DEFINERES "DE BEDSTE"

Plot af tal fra driftsgrensanalyserne for producenter med mere end 10.000 producerede slagtesvin.

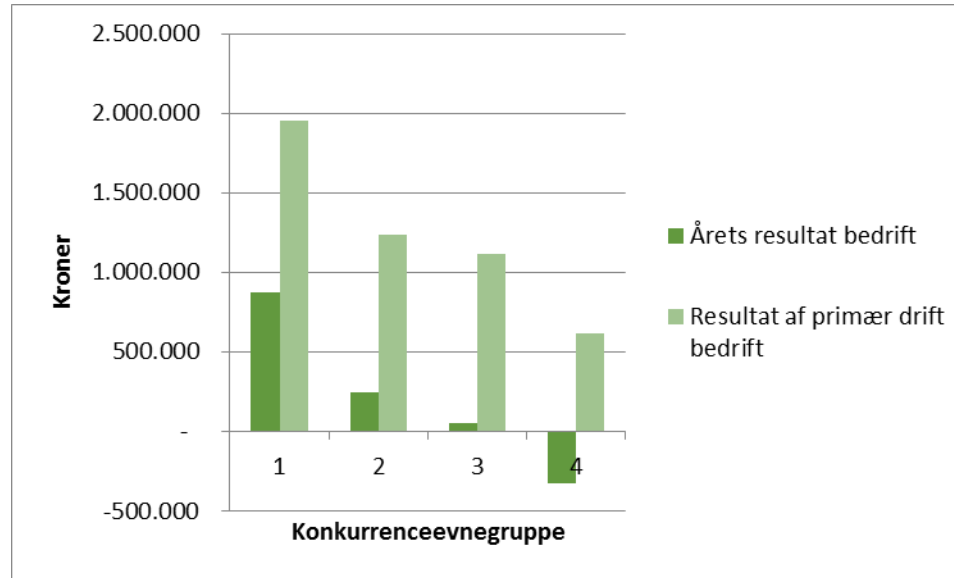

NØGLETAL FRA DRIFTSREGNSKABER (IKKE DRIFTSGREN)

ØKONOMISKE BETRAGTNINGER

Går effekten igennem til bundlinjen.

**MEN – FINT NOK!
NØGLETAL ER GODE!
HVAD GØR DE BEDSTE SÅ?**

METODE

10 udvalgte landmænd blandt de bedste

- Interviews med deltagelse af antropolog med formål at hente inspiration fra de dygtige slagtesvineproducenter.

Antropolog:
Tenna
Holdorff
Christiansen

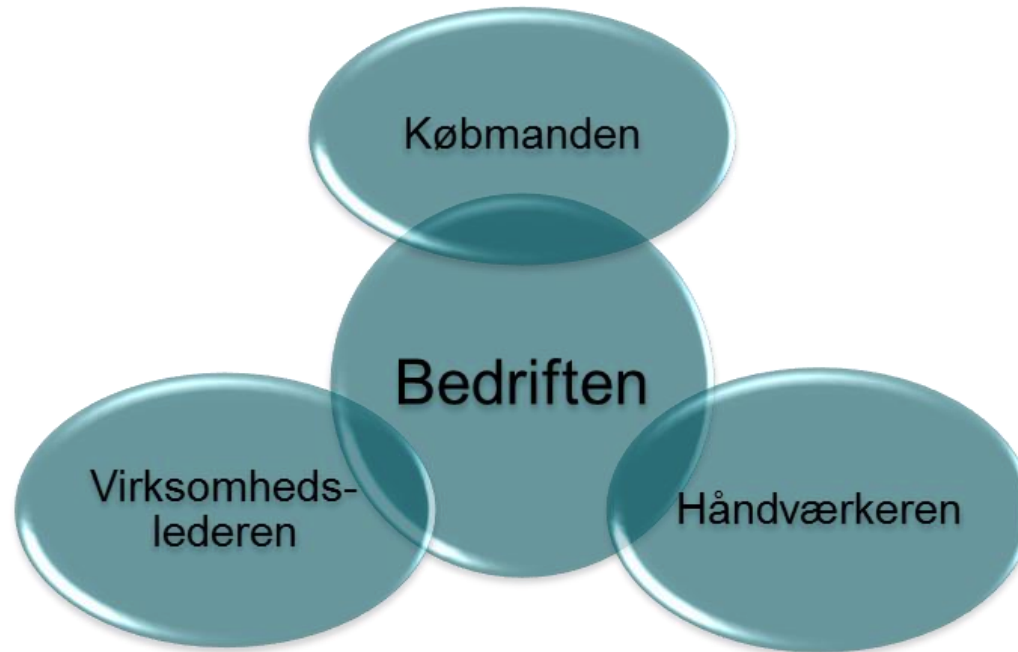
Nikolaj
Kleis
Nielsen

HVEM ER INTERVIEWET

10 udvalgte 30-110 kg slagtesvineproducenter:

- Aldersspredning fra 33 år til 61 år – heraf 6 mellem 40 og 50
- Gns. fortjeneste pr. kg kød 43 øre (driftsgrensanalyse)
- Gns. driftsresultat for 2015 på kr. 1.522.000 på bedriftsniveau
- 7 af 10 landmænd er ”ekspanderende”
- Gns. produktion på ca. 22.000 producerede grise pr. år.

FORSKELLIGE TILGANGE

HÅNDVÆRKEREN

- Findes typisk i de mindre produktioner i undersøgelsen (ca. 10.000 producerede pr. år).
- Typisk de lidt ældre producenter i undersøgelsen.
- Har primært produktionsfokus og brænder for produktionen. Får det til at køre optimalt og stabilt i staldene.
  - *Citat: ”Jeg elsker at passe grise og jeg tager den tid, der skal til for at få det passet”*
  - *Citat: ”Jeg tager den store runde om morgenen og om aftenen, så går jeg rundt og putter dem”.*
- Aftaler eller besøg fra gæster planlægges efter det daglige arbejde og aflyses, hvis udfordringer på bedriften skulle opstå.
  - *”Det er arbejdet, som styrer os. Vi skal gøre tingene ellers er vi bagud... Hvis vi ikke har noget at lave, så bliver vi rastløse. Det er vores liv. Vi har ingen hobby”.*
- Pointerer, at de ikke har lederevner og ikke ville kunne lede en større gruppe medarbejdere.

KØBMANDEN

- Glade for at være landmænd, men de kunne sagtens forestille sig at arbejde som andet end landmænd.
- De motiveres ikke nødvendigvis af at passe grise eller være i stalden, men de brænder for at tjene penge på produktionen og følger produktionen for at sætte ind, hvor det halter og skal effektiviseres.
  - *Citat: "Jeg har ingen ambition om at lave 40.000 slagtesvin bare for at lave dem. Det er ikke et mål at have et vist volumen af medarbejdere. Jeg skal kunne afskrive staldene inden for en overskuelig periode"*
  - *Citat: "Jeg ved, om grisene er igennem stalden på 85 eller 87 dage, mens nogen siger 14-15 uger måske og så tømmer de stalden – det skal sidde på ryggraden. Det skal man vide sådan noget!"*
- Medarbejdere oplæres ved at gå sammen med dem, men har ikke det store fokus på ledelse og management. Det er mere ad hoc og løst struktureret, men dog anerkendelse af medarbejdernes vigtighed.

VIRKSOMHEDSLEDEREN

- Ofte de større produktioner.
- Størrelsen af produktion har gjort at virksomhedslederen i højere grad bliver sparringspartner for de ansatte.
- Ofte flad struktur, hvor man kan snakke om tingene, hvor medarbejder selv kan tage initiativ via involvering og tildelt ejerskab.
- Stabilitet er et nøgleord, som relateres til stabilitet vedrørende medarbejdere, leverandører, produktion og familieforhold.

Citat: "Der har tidligere været lavet en nedskrevet strategi for at sætte en retning for det fremadrettede. Strategien kan ændre sig, hvis omstændighederne ændrer sig"

PERSONLIGE EGENSKABER - GENERELT

- Økonomisk fokuserede
- Vidensopsøgende
- Handlingsorienterede

LEDELSESMÆSSIGE UDSAGN

9 af 10 producenter har ansatte – har stort fokus på at de ansatte er/bliver motiverede.

”God ledelse er at medarbejdere får indflydelse og bliver en del af beslutningstagningen. De skal vide hvor de kan gå hen hvis der er udfordringer”

”Medarbejderne er den vigtigste ressource og der er meget fokus på at få dem til at trives. Medarbejderne kommer ind til morgenmad hver dag og der serveres varm mad i høst og i højsæson”

”Årsag til at klare sig bedre angives at være omkostningsbevidst, men man kan dog ikke spare sig til succes. Man skal også have ordentlige folk og vise rettidig omhu”

INDKØB/HANDEL

- Alle har overvejelser om indkøb af foder, grise, etc. Strategier er ikke nedskrevne og er meget forskellige, men dog definerede.
- Langsigtede relationer vægtes tungt
  - *”Ved uregelmæssigheder i leverancer er der klare aftaler, men samarbejdet er vigtigere end at der er en enkelt gris, der kan stilles spørgsmål ved”.*

OPFØLGNINGSVÆRKTØJER - GENERELT

- God føling/mavefornemmelse med produktion og økonomi i dagligdagen.
- E-kontrol benyttes af alle producenterne.
- Driftsbudgetter benyttes af 7 af 10.

PASNING - GENERELT

- 7 af 10 vægtsorterer grise ved indsættelse – heraf to også kønssortering ved vådfordring.
- 8 af 10 flytter ikke grise efter indsættelse.
- 8 af 10 vasker og udtørre stalde før indsættelse – 2 gør ikke.
- 9 af 10 bruger vådfoder og hjemmeblandet foder (hovedsagligt).
- Få vejer grise ved udlevering, men ”øjemål” benyttes.
- Rådgivning søges generelt først ved udfordringer – meget svært at give en entydig fremstilling af brugen af rådgivning.

KENT LISBY JAKOBSEN

- 47 år
- Gift med Henriette som arbejder uden for bedriften
- 4 børn
- Landmand siden 1996
- Bor ved Lemvig

KENT LISBY JAKOBSEN

- 1996 startes med 145 ha og 3.000 producerede slagtesvin årligt.
- Udvidet ad flere omgange - første gang i 1997.

Byggeri i 2007 på oprindelig ejendom, ca. 1.300 stipladser

Oprindelig ejendom

2000: byggeri af 1.280 stipladser på ejendom nr. 2

KENT LISBY JAKOBSEN

Ejendom købt i 2002
med 800 stipladser
- tilbygget 800
stipladser i 2007

I 2007 udvides med 1.280
stipladser på oprindelig ejendom

2008 – købes
ejendom med
1.700 stipladser

KENT LISBY JAKOBSEN

- I 2016 erhverves 2 ejendomme med i alt 2.850 stipladser.
- I dag drives i alt 690 ha med traditionel planteavl og der produceres ca. 43.000 slagtesvin årligt på 6 sites.

KENT LISBY JAKOBSEN

Produktionsteknisk

- Sektionsopdelte stalde – AIAU på sektionsniveau.
- Samme system i alle stalde.
- Vådfodring med hovedsagligt hjemmeblandet foder.
- Ensrettede pasningsprocedurer.

KENT LISBY JAKOBSEN

Ledelsesmæssigt (4-5 medarbejdere):

- Medarbejderne er den vigtigste ressource.
- Fælles morgenmad og frokost med medarbejderne - hver dag.
- Der serveres varm mad hver dag i højsæsonerne (markarbejde).
- Det tilstræbes at lade medarbejderne få indflydelse på tiltag og investeringer inden de foretages.
- Synlighed og tilstedeværelse på bedriften medfører tæt medarbejderkontakt.
  - Alle kender rutiner og får arbejdet udført – daglig opfølgning via snak ved morgen- og frokostbord.

KENT LISBY JAKOBSEN

Handel og økonomi

- Samme smågriseleverandør i alle år.
- Samme foderleverandør de senere år. Der hentes ikke priser fra forskellig side hver gang – det er vigtigere at få handlet på de rigtige niveauer.

Stabilitet giver tillid

ØKONOMI

Nulpunkt ved DB på 100 kr. pr. gris

DB fra 2009 – 2015 (tal fra effektivitetskontrol)

- 2009 – 150 kr.
- 2010 – 187 kr.
- 2012 – 183 kr.
- 2013 – 193 kr.
- 2014 – 158 kr.
- 2015 – 152 kr.

Gennemsnit de seneste 7 år – 173 kr.

E-KONTROL

Slagtesvin afdeling til

Periode		010416 300616	010116 310316	010116 300616
Antal dage		91	91	182
Genn. vægt ved indgang	Kg	31,4	32,1	31,6
Genn. vægt slagtede	Kg	88,0	86,2	87,2
Genn. vægt solgte	Kg	0,0	0,0	0,0
Genn. vægt døde+kass.	Kg	67,1	67,4	67,3
Foderdage / dyr	Dage	82	81	82
Døde i %	%	1,4	2,2	1,8
Producerede grise	Stk	2110	2123	4233
Daglig tilvækst	g	1022	996	1009
FEs / Kg tilvækst	FEs	2,56	2,59	2,58
Foderstyrke FEs/dag	FEs	2,62	2,58	2,60
Slagteprocent	%	76,3	76,3	76,3
Kød %	%	59,9	60,1	60,0

slagtesvin afdeling til

Periode		010716 300916	010416 300616	010116 310316	011015 311215	011015 300916
Antal dage		92	91	91	92	366
Genn. vægt ved indgang	Kg	29,8	29,1	30,4	29,2	29,6
Genn. vægt slagtede	Kg	83,2	85,6	85,5	85,3	84,9
Genn. vægt solgte	Kg	65,7	0,0	0,0	0,0	65,7
Genn. vægt døde+kass.	Kg	66,4	66,6	67,0	71,5	67,6
Foderdage / dyr	Dage	80	87	84	82	83
Døde i %	%	2,8	2,5	2,6	1,9	2,4
Producerede grise	Stk	8563	7799	7946	8162	32470
Daglig tilvækst	g	985	957	968	1005	979
FEs / Kg tilvækst	FEs	2,55	2,73	2,75	2,63	2,66
Foderstyrke FEs/dag	FEs	2,51	2,62	2,66	2,64	2,61
Slagteprocent	%	76,3	76,3	76,3	76,3	76,3
Kød %	%	60,3	60,5	60,6	60,6	60,5

KENT LISBY JAKOBSEN

Kents nøglepunkter til succes:

- Medarbejderne er den vigtigste ressource – de klædes godt på.
- Ensrettede pasningsrutiner i produktionssikre staldsystemer.
- Stabile og tillidsbaserede leverandørrelationer.
- Problemer håndteres med det samme – rettidig omhu.
- Hårdt arbejde – det kommer ikke af sig selv.

STABILITET

AFSLUTNING

Citater fra undersøgelsen:

- *”Alle ved hvordan man skal passe slagtesvin, men alle får ikke gjort det.”*
- *”Det er simpelthen at passe slagtesvin”*
- *”Det er vigtigt, at hele bedriften drives optimalt – ikke blot i stalden”.*

Spørgsmål?